

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 21 marca 2025 r. bez udziału stron
wniosku obrońcy obwinionego SSR X.Y. – adw. M. G. z dnia 28 października 2022
r. w przedmiocie wyłączenia SSN Tomasza Demendeckiego od rozpoznania
sprawy o sygn. akt I ZSK 31/22
na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. i art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 128 ustawy
z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r.
poz. 334 - dalej powoływana jako u.s.p.)

postanowił:

**nie uwzględnić wniosku o wyłączenie SSN Tomasza
Demendeckiego od udziału w sprawie o sygn. akt I ZSK 31/22.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 28 października 2022 r. (data wpływu do Sądu
Najwyższego) obrońca obwinionego sędziego X.Y., adw. M. G. wniósł o wyłączenie
SSN Tomasza Demendeckiego od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. I ZSK
31/22, dotyczącej rozpoznania wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej
przeciwko sędziemu Sądu Rejonowego w B. X.Y.

Argumentacja wniosku zawarta w uzasadnieniu sprowadza się w istocie do
stwierdzenia, że sędzia SN Tomasz Demendecki został powołany na stanowisko
sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa
ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o

zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Wyłączenie dotyczy konkretnego postępowania i nie można jego przyczyny rozciągać na inne postępowania prowadzone przez tego samego sędziego. W dotychczasowym orzecznictwie konsekwentnie prezentowany jest pogląd, iż twierdzenie o bezstronności sędziego w danej sprawie, musi być wykazane i racjonalnie uzasadnione. Uzasadniona wątpliwość, o której mowa w art. 41 § 1 k.p.k. musi zatem istnieć obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym odczuciu strony składającej wniosek o wyłączenie. Chodzi wszakże o wątpliwość, którą w oparciu o zaistniałą okoliczność mogłaby powziąć każda inna, rozsądnie oceniająca sytuację i nie zaangażowana w spór osoba. Nie stanowi przyczyny wyłączenia sędziego sama podejrziliwość strony, czy też utrata wiary w bezstronność sędziego, wynikająca z jej subiektywnego odczucia. Uwagi powyższe odnoszą się do takiego zachowania sędziego na sali rozpraw oraz poza nią, z którego mogłoby wynikać, że sędzia jest w określony sposób nastawiony do uczestników postępowania lub do sprawy. Chodzi tu o zachowanie sędziego odnoszące się zarówno do oceny rozpoznawanej sprawy przed wydaniem rozstrzygnięcia, jak i o wyrażanie pewnych opinii oceniających uczestników postępowania, które może świadczyć o określonym nastawieniu sędziego do sprawy lub osób w niej uczestniczących (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2021 r., V KK 39/21). Uzasadniona wątpliwość co do bezstronności sędziego zachodzi jedynie wówczas, gdy sędzia swój pogląd ujawnia przed rozpoznaniem sprawy lub w trakcie jej rozpoznawania, wyraźnie zmierzając w kierunku potwierdzenia swojej pierwotnej oceny sprawy, lub artykułuje swój stosunek do strony (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1985 r., V KRN 333/85; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1971 r., III KR 213/70; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2011 r.).

W ocenie Sądu Najwyższego żądanie wnioskodawcy nie spełnia powyższych kryteriów, zaś sama argumentacja wniosku nie zawiera żadnych okoliczności, które mogłyby podawać w wątpliwość stronniczość SSN Tomasza Demendeckiego, tym samym nie spełniając wymogów wskazywanych przez ustawodawcę w art. 40 § 1 ust. 1 k.p.k. i art. 41 k.p.k. Obrońca obwinionego w swoim wniosku nie wykazał, aby SSN Tomasz Demendecki był w jakikolwiek sposób uprzedzony w stosunku do obwinionego sędziego X.Y. oraz nie wykazał, aby SSN Tomasz Demendecki dokonał oceny sprawy o sygn. akt I ZSK 31/22 (jako sprawozdawca) przed jej rozpoznaniem, bądź też wyrażał opinię oceniającą uczestników tego postępowania, która świadczyłaby o jego nastawieniu do sprawy lub osób w nim uczestniczących.

Przede wszystkim zauważyć należy, iż zdecydowana większość okoliczności, na których oparty jest wniosek, ma charakter abstrakcyjny i nie jest bezpośrednio związana ze sprawą o sygn. akt I ZSK 31/22, w której SSN Tomasz Demendecki jest sprawozdawcą.

Wnioskodawca nie wykazał również, aby w sprawie wystąpiły przesłanki wyłączenia sędziego, o których mowa w art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. Argumentacja przytoczona we wniosku nie wskazuje, aby sprawa o sygn. akt I ZSK 31/22 dotyczyła bezpośrednio SSN Tomasza Demendeckiego, a wykazanie tego jest konieczne do stwierdzenia, że została zrealizowana przesłanka wyłączenia sędziego wymieniona w treści powołanego przepisu.

W ocenie Sądu Najwyższego rozstrzygającego w przedmiocie wniosku o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZSK 31/22, a dotyczącej rozpoznania wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko sędziemu Sądu Rejonowego w B. X.Y., na obecnym etapie postępowania brak jest tego rodzaju okoliczności, które uzasadniałyby wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od udziału w tej sprawie.

Odnosnie do okoliczności podanych w uzasadnieniu przedmiotowego wniosku, Sąd Najwyższy pragnie zaznaczyć, że postanowieniem z 21 kwietnia 2021 r. (sygn. akt Kpt 1/20) Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż Sąd Najwyższy - również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego - nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany

stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190). A na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego.

Odnosząc się do przywołanej we wniosku uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 wskazać należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została ona uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wiąże zaś bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego, wobec czego uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 utraciła swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją RP.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[a.ł.]